

Ярошенко М.С.

аспірант,

Науковий керівник: Наместнік В.В.

кандидат наук з державного управління, доцент,

Національна академія державного управління

при Президентові України

СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Процес формування і реалізації державної екологічної політики в Україні доволі динамічний і відбувається в умовах постійного погіршення екологічного стану України, що підтверджується високим рівнем забруднення промислових центрів України, розораністю сільськогосподарських територій, відсутністю санкціонованих сміттєзвалищ та супутніми екологічними наслідками від здійснення підприємницької діяльності. У свою чергу, це стимулює органи публічної влади, зокрема профільні органи державної влади, інші інституції, відповідальні за екологічну політику, до пошуку інноваційних інструментів реалізації державної екологічної політики та впровадження сучасних екологічних ініціатив.

На наш погляд, залежність зростання забруднення від економічного розвитку країни (її окремих регіонів) може бути подолано за рахунок ефективних заходів державного регулювання із застосуванням дієвих механізмів, інструментів реалізації державної екологічної політики, що відповідають світовим трендам і загальноєвропейським тенденціям у сфері управління відходами, ресурсами, охорони навколишнього природного середовища.

До таких інструментів, на нашу думку, можуть бути віднесені:

1. Впровадження екологічного маркетингу (муніципального).
2. Реновація промислових зон міст на території України на базі передових науково-технічних розробок в екологічній сфері.

3. Інформаційно-комунікаційні інструменти, зокрема:

ведення відкритих реєстрів про суб'єктів підприємництва, що працюють безпосередньо у сфері поводження з відходами (транспортні перевізники, посередники, у тому числі з питань утилізації побутових відходів, громадські активісти), що фактично прописано в Директиві

Європейського Парламенту [1]. Крім того, переконані, що чинні закони України «Про доступ до публічної інформації» та «Про інформацію» в цілому поліпшили умови доступу до екологічної інформації;

створення спеціальних екологічних електронних ресурсів (платформ). В якості успішного кейсу можна розглянути ідею, реалізовану цифровою агенцією e-Екологія в рамках кампанії Google «Цифрове перетворення регіонів України» – веб-система «Інтерактивний реєстр екологічних проблем України v. 2» дозволяє внесення інформації про порушення або проблемну екологічну ділянку [2]. Це дозволяє оперативню залучати державні екологічні органи нагляду (контролю) до їх усунення.

4. Застосування стратегічної екологічної оцінки як процедури визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків [3].

Крім того, зарубіжний досвід свідчить, що більшість з цих інструментів вже успішно використовуються закордоном. Так, Швейцарія (одна з найчистіших країн Європи) визначає стратегічним завданням уряду – екологічну складову, про що свідчить активна участь громадськості у сфері екології та державне фінансування екологічних ініціатив [4].

Відмітимо, що в рамках Угоди про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом (далі – ЄС) є певні зобов'язання щодо поступового наближення (адаптації) законодавства України до політики ЄС в екологічній та інших сферах [5], що цілком узгоджується з курсом України на інтеграцію в єдиний економічний простір ЄС та не суперечить попередньо підписаним екологічним директивам щодо сприяння реалізації довгострокових цілей сталого (збалансованого) розвитку і «зеленої» економіки.

Таким чином, з розвитком цифрових інструментів та під впливом міжнародних зобов'язань України з питань управління відходами та ресурсами, охорони навколишнього природного середовища переконані, що впровадження у діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування інтерактивних еко-проектів та інноваційних інструментів дасть можливість органам влади зосередитися на всебічному аналізі та оцінці можливого впливу підприємницької діяльності на довкілля, дозволить оперативню вирішувати екологічні

проблеми на території України, що безпосередньо впливатиме і на якість життя громадян.

Список використаних джерел:

1. Директива Європейського Парламенту та Ради 2008/98/ЄС від 19.11.2008 про відходи та скасування деяких Директив. URL: <https://menr.gov.ua>
2. Проєкт EcoUkraine.org. URL: <http://e-ecology.digital/>
3. Про стратегічну екологічну оцінку : Закон України від 20.03.2018 року № 2354-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text>
4. Закутня Ю. Утилізація твердих побутових відходів – досвід Швейцарії. Studway (Суспільство). URL: <http://studway.com.ua/swiss-experience>
5. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Міжнародний документ від 27.06.2014. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_011/paran2820#n2820